

Asia: VN/16357/2020

Lausuntopyyntö julkisen hallinnon tiedon laatukriteereistä

Laatukriteerikokonaisuus ja sen vaikuttavuus

Miltä laatukriteerikokonaisuus vaikuttaa?

Helsingin hallinto-oikeus kiittää mahdollisuudesta lausua julkisen hallinnon tiedon laatukriteereistä. Laatukriteerikokonaisuus vaikuttaa sinänsä kannatettavalta ja mietityltä kokonaisuudelta.

Kysymykseksi tässä vaiheessa nousevat kriteeristön käyttöönottoon, organisointiin ja soveltamiseen sekä tiedon tuottamiseen liittyvät resurssit ja myös toimivalta tilanteessa, jossa tietoa tuottavat riippumattomat tuomioistuimet, joiden tietovarannot ovat myös osa valtakunnallista tietovarantojen kokonaisuutta. Helsingin hallinto-oikeus virastona tuottaa vähän sellaista tietoa, johon mittaristoa sellaisenaan voitaisiin soveltaa. Suurin osa hallinto-oikeuden organisaation ulkopuolisille tuottamasta tiedosta on hallinto-oikeuden ratkaisuja, joiden sisältöä ohjaa lainsäädäntö. Tosin mittariston kriteerit eivät sinänsä ole ristiriidassa niiden periaatteiden kanssa, mitä lainsäädäntö edellyttää tuomioistuimen ratkaisun sisällöltä. Lisäksi tuomioistuimet tuottavat myös muuta sen hallintoon liittyvää tietoa, jota ei tuoteta lainkäyttötoiminnassa. Asiassa tulisikin vielä tarkemmin arvioida se, miten ja miltä osin mittaristo on sovellettavissa tuomioistuintyöhön ottaen huomioon tuomioistuinten perustuslakiin perustuva erityisasema riippumattomina tuomioistuimina.

Sinänsä hallinto-oikeuden käsityksen mukaan ehdotetut laatukriteerit ja mittarit luovat hyvän työkalun julkishallinnon tietoaineistojen laadun kuvaamiseen ja tarkasteluun. Tosin tuotettava tieto voi tiedon tuottajasta, virastolla käytössään olevista tietojärjestelmistä, resursseista ja aikataulusta riippuen vaihdella siinä määrin, ettei mittaristoa ole mahdollista kaikin osin hyödyntää, vaikka mittaristo sinänsä olisi korkealaatuinen. Hallinto-oikeus katsoo, että mittaristo soveltuisi parhaiten käytettäväksi koneellisesti tuotettavan tiedon yhteydessä. Se olisi mahdollista jatkossa ottaa huomioon myös uusia tietojärjestelmiä luotaessa. Ajatuksellisesti laatukriteerit muodostavat erinomaisen kehikon ja tavoitetasen kenelle tahansa tietoa tuottavalle. Kuten laatukehikossa on todettu, kriteereiden ja mittariston tulee kuitenkin olla joustava työkalu, jota voidaan soveltaa kuhunkin tilanteeseen soveltuvien osien. Se voi toimia myös osana julkisoikeudellisen organisaation muuta laatutyötä.

Kuinka hyvin laatukriteerit ja mittarit tukevat yhteismitallista tiedon laadun tunnistamista ja siitä keskustelemista julkishallinnossa?

-

Missä yhteyksissä laatukriteeristön mukainen yhteinen tiedon laadun tunnistaminen ja määrittely tukisi julkishallinnon tiedon hyödyntämistä ja avaamista?

-

Miten hyvin laatukriteeristö ja mittaristo toimisi tiedon laadun parannuksen tukena pidemmällä tähtäimellä?

-

Tiedon käyttäjän tulokulma laatukriteeristöön ja mittaristoon

Miltä laatukriteerien ja mittarien kokonaisuus vaikuttaa tiedon käyttäjän näkökulmasta?

-

Tuottaako se riittävän kuvan yksittäisen tietoaineiston laadusta sen käyttäjän tueksi?

-

Tiedon tuottajan tulokulma laatukriteeristöön ja mittaristoon

Miltä laatukriteerien ja mittarien käyttöönotto tiedon avaamisen yhteydessä vaikuttaisi tiedon tuottajan näkökulmasta?

-

Mitä laatukriteerien ja mittarien käyttöönotto tiedon tuottajan näkökulmasta edellyttäisi?

-

Laatukriteeristön ja mittariston hallinta

Millaiset tehtävät ovat mielestäsi laatukriteeristöä ja mittaristoa ylläpitävän ja kehittävän tahon tärkeimmät tehtävät?

-

Minkälaista tukea ja koordinaatiota odostat tältä taholta?

-

Millainen verkostotoiminta edistäisi laatukriteeristön ja mittariston käyttämistä ja kehittämistä parhaiten?

Lausunnon ovat valmistelleet tiedottaja Pirkko Väänänen ja hallinnollinen lakimies Jussi Alaranta.

Hallinto-oikeuden ylituomari Ann-Mari Pitkäranta

Vainionpää Suvi
Helsingin hallinto-oikeus